

tussen Duin & Dijk

Natuur in Noord-Holland. Jaargang 14 1 ● 2015

● Foto: Bas van de Riet.

Tandjesgras

Danthonia decumbens

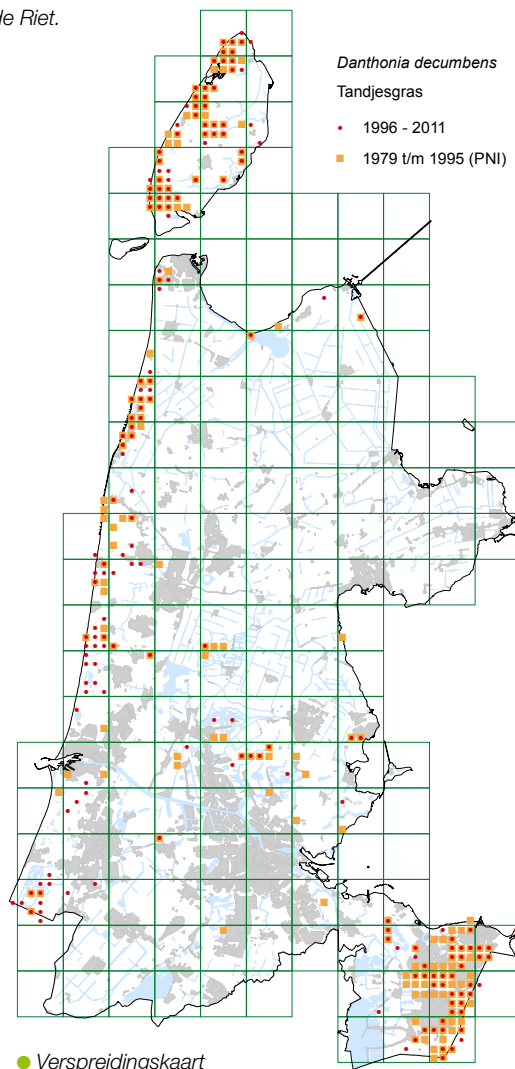
In de november 2014 verschenen Atlas van de Noord-Hollandse flora worden 350 kenmerkende soorten van de ruim 1300 planten die in Noord-Holland voorkomen besproken. Er blijft dus nog genoeg interessants over. Tandjesgras bijvoorbeeld.

Kenmerken

Tandjesgras is een laag grasje dat in dichte polletjes groeit. De plant is goed herkenbaar aan het tweekleurige blad waarvan de bovenzijde dof lichtblauw is en de onderkant glanzend groen. Tandjesgras bloeit in het eerste deel van de zomer in de maanden juni en juli met pluimen van 2-7 cm die drie tot twaalf aartjes bevatten. De bloeistengels zijn deels liggend en deels rechtopstaand. De zaden bevatten een mierenbroodje, waardoor ze door mieren worden verspreid. *Danthonia* is genoemd naar de Franse botanist Etienne Danthoine (1739-1794). *Decumbens* betekent 'neerliggend'.

Ecologie

Tandjesgras is een karakteristieke soort van schrale graslanden en een kensoort voor de klasse van de heischrale graslanden. De plant groeit op zonnige tot licht beschaduwde plaatsen op droge tot vochtige, vrij voedselarme, kalkarme, licht humeuze grond op zand, leem en veen. Tandjesgras vestigt zich bij voorkeur op een vochtige bodem, maar kan zich bij verdroging goed handhaven. De plant kan goed tegen betreding en zuurstofarmoede van een verdichte bodem en wordt vaak aangetroffen langs enigszins betreden paden in droge heide. De soort mijdt uitgesproken natte plaatsen. In natte duinvalleien groeit het voornamelijk langs de randen, op bultjes en langs de randen van paden. In veenstreken groeit tandjesgras vaak op legakkers met een schrale vegetatie en soms in veenmosrietland. Soorten waarmee het vaak samen voorkomt zijn onder andere hondsviooltje, tormentil, blauwe zegge, biezenknoppen en fijn schapengras. In duinvalleien wordt uitbreiding van tandjesgras vaak in

● Verspreidingskaart

verband gebracht met (een oppervlakkige) ontkalking door een toenemende invloed van regenwater.

Verspreiding en trend

Het zwaartepunt van het voorkomen van tandjesgras ligt in ons land op de pleistocene zandgronden. Hier is het vooral een soort van heidevelden, schrale graslanden en schrale bermen, op veelal leemhoudende grond. De groeiplaatsen in het Gooi sluiten hier bij aan. Naast het Gooi liggen de belangrijkste groeiplaatsen in Noord-Holland in de duinen. Hier is tandjesgras vooral een soort van vochtige, 's winters niet te natte duinvalleien. Op Texel vinden we tandjesgras ook buiten de duinen, onder andere op de keileembult de Hooge Berg. In de veenweidegebieden boven het Noordzeekanaal is tandjesgras hier en daar te vinden op legakkers en in veenmosrietland.

Theo Baas
baas0828@planet.nl